

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **Česká pošta, s.p.**, sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad**, sídlem Sokolovská 219, Praha 9, týkající se žaloby proti rozhodnutí předsedkyně Rady žalovaného ze dne 3. 6. 2021, č. j. ČTÚ-61 013/2020-603, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2023, č. j. 6 A 76/2021-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně dne 21. 6. 2019 vyplatila na pracovišti Kuřim 664 34 poštovní poukázku typu B č. 1448 znějící na částku 4 762 Kč, jejímž adresátem byl M. N., do rukou J. H., aniž jmenovaný předložil zmocnění k jednání za adresáta ve věci výplaty uvedené peněžní částky. Žalobkyně před vyplacením peněžní částky akceptovala občanský průkaz J. H. a také jeho podpis potvrzující převzetí částky. Adresát M. N. se následně neúspěšně domáhal výplaty poukázané částky, což byl nucen řešit podáním několika reklamací, a nakonec i oznámením na policii. Postup žalobkyně byl podroben kontrole, na jejímž základě žalovaný vydal dne 2. 11. 2020 pod č. j. ČTÚ-40 625/ 2020-637/IV.vyř.-OnT. rozhodnutí, kterým

uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění do 29. 8. 2019, kterého se dopustila tím, že vyplatila poštovní poukázku typu B neoprávněnému příjemci, a tím porušila § 7 odst. 1 téhož zákona. Za tento přestupek byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 10 000 Kč.

[2] Žalobkyně se proti rozhodnutí bránila rozkladem, který předsedkyně Rady žalovaného rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Ztotožnila se se závěrem žalovaného, že žalobkyně uvedeným jednáním naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách. Skutkový stav věci považovala za řádně zjištěný a v této souvislosti odmítla účelovou argumentaci žalobkyně, že nedoložení zmocnění pro J. H., který neoprávněně převzal vyplacenou částku, ještě neznamená, že žalobkyně tímto zmocněním v den výplaty poukázané částky nedisponovala. Dle prohlášení adresáta poukázky M. N. žádné zmocnění neexistovalo a k vyplacení částky došlo bez jeho vědomí a svolení. Výši uložené pokuty předsedkyně Rady žalovaného považovala za přiměřenou.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí o rozkladu žalobou u Městského soudu v Praze. V žalobě namítala, že v daném případě nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách, neboť vyplacením poukázaných peněz jako věci druhově určené – byť neoprávněné osobě – není vyloučeno jejich následné vyplacení oprávněnému adresátovi poukázky. Právo na vyplacení poukázané peněžní částky tak nebylo postupem žalobkyně dotčeno, z tohoto důvodu tedy ani nemohlo dojít k zacházení s poukázanou peněžní částkou v rozporu se zákonem. Žalobkyně rovněž namítala, že se správní orgány nezabývaly možným excesem jednání jejího zaměstnance a s tím související nemožností přičítat toto jednání žalobkyni.

[4] Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že žalobkyně porušila povinnost plynoucí ze zákona o poštovních službách a poštovních podmínek tím, že poukázanou peněžní částku vyplatila neoprávněné osobě. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že pochybení žalobkyně bylo možno s ohledem na druhově určení věci následně napravit. Možnost nápravy toliko snižuje závažnost pochybení, které se promítlo do výše uložené pokuty. Městský soud rovněž odmítl argumentaci o nemožnosti přičítat pochybení konkrétního zaměstnance žalobkyni. V této souvislosti odkázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 213/2016-60.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Nezpochybnila, že vyplatila poukázanou peněžní částku neoprávněné osobě. Byla však přesvědčena, že pokud právo adresáta z uzavřené poštovní smlouvy na výplatu poukázané peněžní částky nepřestalo existovat, nemohlo dojít k porušení povinnosti vyplývající z § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách. Dle stěžovatelky by pochybení v zacházení s peněžní poukázkou nastalo pouze v případě, že by bylo zacházeno nikoli s penězi (jako s věcí druhově určenou), ale s právem adresáta na výplatu peněžní částky, jímž by došlo k omezení nebo zániku jeho práva. Ačkoli tedy stěžovatelčino jednání vedlo

pokračování

k obtížnějšímu a zdlouhavějšímu uplatnění práva adresáta z poštovní poukázky než při standardním průběhu služby, tato skutečnost dle stěžovatelky nezakládá rozpor s § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách. V této souvislosti stěžovatelka poukázala na rozdíl mezi poštovní zásilkou a poštovní poukázkou a větší ochranu poštovní zásilky s ohledem na její individuální povahu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trval na svém závěru, že stěžovatelka nepostupovala v souladu se zákonem o poštovních službách a poštovními podmínkami [zejména čl. 66 odst. 13 písm. a)] tím, že vyplatila částku poukázanou poštovní poukázkou typu B neoprávněné osobě namísto adresátu poštovní poukázky. Na porušení této povinnosti dle žalovaného nic nemění skutečnost, že se jednalo o výplatu peněz jako věci druhově určené. Žalovaný upozornil, že na vznik stěžovatelčiny odpovědnosti nemá vliv skutečnost, že je možno škodlivý následek následně odstranit vyplacením částky oprávněnému adresátu. Nad rámec uvedeného pak doplnil, že v daném případě navíc k vyplacení částky oprávněnému příjemci nedošlo, neboť po uplatnění reklamace obdržel zamítavé stanovisko.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] V souzené věci je mezi účastníky řízení veden spor o to, zda se stěžovatelka dopustila porušení povinnosti dle § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách, a naplnila tak znaky skutkové podstaty přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) téhož zákona tím, že vyplatila peněžní částku poukázanou poštovní poukázkou typu B neoprávněné osobě.

[9] Podle § 1 odst. 2 zákona o poštovních službách je poštovní službou činnost prováděná podle poštovní smlouvy a za podmínek stanovených tímto zákonem. Poštovní služba zpravidla zahrnuje poštovní podání, třídění a přepravu poštovní zásilky prostřednictvím poštovní sítě a je prováděna za účelem dodání poštovní zásilky příjemci. Za poštovní službu se považuje i dodání poukázané peněžní částky (pozn: zvýraznění podtržením doplnil soud).

[10] Podle § 2 písm. g) téhož zákona se dodáním rozumí vydání poštovní zásilky nebo výplata poukázané peněžní částky provozovatelem příjemci. Podle písm. f) téhož ustanovení je příjemcem adresát, popřípadě jiná osoba, které podle poštovní smlouvy má nebo může být vydána poštovní zásilka nebo vyplacena poukázaná peněžní částka.

[11] Podrobné podmínky obsahující rozsah, povahu a způsob poskytování nabízených poštovních služeb určuje vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, a dále poštovní podmínky žalobkyně. Podle § 4 citované vyhlášky pro dodání služby peněžní částky poštovním poukazem platí, že *poskytování služby poštovní poukaz účet - hotovost se peněžní částka předává provozovateli bezhotovostním převodem peněžních prostředků a provozovatel její převzetí stvrzuje. Výplata peněžní částky se uskutečňuje v hotovosti a příjemce převzetí peněžní částky potvrzuje (...).* Čl. 66 bod 13 písm. a) poštovních podmínek pak stanoví, že *poukázanou peněžní částku uloženou podle odstavce 7, 9 nebo 10 podnik vyplatí, je-li adresátem fyzická osoba, fyzické osobě, která způsobem podle čl. 64 odst. 1 prokáže, že je adresátem, a která převzetí poukázané peněžní částky potvrdí svým podpisem.* Podle čl. 64

odst. 1 písm. a) poštovních podmínek (nazvaného jako Prokazování některých podmínek pro dodání) platí, že *k prokazování jména a příjmení fyzické osoby, případně dalšího identifikátoru, např. data narození, lze použít, jde-li o českého občana, občanský průkaz vydaný v České republice, řidičský průkaz vydaný v České republice nebo cestovní doklad vydaný v České republice.*

[12] Podle § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách právo nakládat s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou má až do jejího dodání jen odesílatel; provozovatel může s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou zacházet jen v nezbytné míře a jen takovým způsobem, který je součástí poskytování poštovní služby.

[13] Podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách se provozovatel dopustí přestupku tím, že *zachází s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou v rozporu s § 7 odst. 1.*

[14] Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že stěžovatelka poskytuje na základě poštovní smlouvy mj. službu spočívající v dodání poukázané peněžní částky. Dodáním poukázané peněžní částky se rozumí výplata poukázané peněžní částky provozovatelem (stěžovatelkou) příjemci, tj. adresátu poukázané peněžní částky. Adresátem je osoba uvedená na poštovní poukázce, která se (jedná-li se o fyzickou osobu a občana České republiky) musí při převzetí prokázat občanským průkazem, řidičským průkazem nebo cestovním dokladem vydanými v České republice. Až do okamžiku dodání služby adresátu je provozovatel povinen s poukázanou peněžní částkou zacházet jen takovým způsobem, který stanoví zákon a poštovní podmínky, tedy s ní zacházet pouze v nezbytné míře a jen takovým způsobem, který je součástí poskytování konkrétní poštovní služby.

[15] V nyní posuzované věci stěžovatelka nečiní sporným, že došlo k vyplacení poštovní poukázky neoprávněné osobě. Stěžovatelka má však za to, že její jednání nenaplnilo znaky skutkové podstaty přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách, neboť vyplacením peněžní částky jako věci druhově určené neoprávněné osobě nezaniklo právo adresáta na následnou výplatu.

[16] K této argumentaci však Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem uvádí, že přestupek podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách (ve znění účinném v době spáchání přestupku) spočívá v tom, že provozovatel zachází s poukázanou peněžní částkou v rozporu s § 7 odst. 1 téhož zákona, dle kterého provozovatel může s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou zacházet jen v nezbytné míře a jen takovým způsobem, který je součástí poskytování poštovní služby. Je tedy zřejmé, že formální znaky skutkové podstaty přestupku podle § 37a odst. 2 písm. e) zákona o poštovních službách jsou naplněny v případě, překročí-li provozovatel služby při zacházení s poštovní poukázkou rozsah svého oprávnění vyplývajícího ze zákona či poštovní smlouvy nebo umožní zacházení s poukázanou peněžní částkou v rozporu s poštovní smlouvou nebo bez zákonného zmocnění jiné osobě než odesílateli (do doby, než dojde k dodání oprávněné osobě, tj. adresátovi). Právo nakládat s poukázanou peněžní částkou má dle § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách do okamžiku jejího dodání jen její odesílatel; a ke způsobu, který je součástí poskytování dané poštovní služby, nepochybně patří i to, že poukázaná částka bude provozovatelem vyplacena pouze oprávněnému příjemci. Jednání stěžovatelky tak bylo důvodně kvalifikováno jako rozporné se zákonem, neboť zjevně

pokračování

nesleduje účel poskytnuté poštovní služby (§ 1 odst. 2 zákona o poštovních službách), jímž je dodání poukázané peněžní částky oprávněnému příjemci. Pokud tedy stěžovatelka zacházela s poukázanou peněžní částkou jiným způsobem, než jaký je součástí poskytování poštovní služby, postupovala v rozporu s § 7 odst. 1 zákona o poštovních službách a dopustila se přestupku dle § 37a odst. 2 písm. e) téhož zákona.

[17] Již v rozsudku ze dne 23. 8. 2017, č. j. 2 As 51/2017 - 54 (bod 21), Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že uvedeného deliktu se provozovatel poštovní služby dopustí, postupuje-li při vyplacení poukázané peněžní částky v rozporu s povinnostmi, které mu vyplývají ze zákona nebo z poštovních podmínek. V tehdejší věci Nejvyšší správní soud dovodil, že bylo povinností stěžovatelky dle zákona o poštovních službách a poštovních podmínek zkontrolovat, že osoba, jež se dostavila na pobočku pro poukázanou peněžní částku, disponovala příslušným poštovním poukazem a pomocí občanského průkazu, řidičského průkazu či cestovního dokladu prokázala, že se její identifikační údaje shodují s identifikačními údaji adresáta na poštovním poukazu. Spočívá-li služba dodání peněžní částky poštovním poukazem (v daném případě typu B, tj. v režimu účet - hotovost) v převzetí částky od odesílatele bezhotovostním převodem a jejím dodání (vyplacení) adresátu poštovní poukázky v hotovosti, je zřejmé, že stěžovatelka se porušení povinností dopustila v okamžiku, kdy poukázanou peněžní částku vyplatila osobě odlišné od adresáta.

[18] Městský soud správně nepřisvědčil ani stěžovatelčině argumentaci, že se porušení vytýkané povinnosti nedopustila z toho důvodu, že se v případě poukázané peněžní částky jedná o věc druhově určenou, a tedy nezaniklo právo oprávněné osobě na následnou výplatu peněžní částky. Skutečnost, že vytýkané pochybení bylo možno následně napravit a škodlivý následek odstranit, neznamená, že by tím byla stěžovatelčina odpovědnost vyloučena. Možnost následné nápravy svědčí toliko o nižší závažnosti pochybení, jeho škodlivost však nevylučuje (shodně viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2019, č. j. 10 A 118/2015 - 27).

[19] Nejvyšší správní soud v této souvislosti závěrem doplňuje, že v daném případě představuje zájem chráněný zákonem zájem na řádném poskytování poštovních služeb, který zahrnuje též ochranu majetkových hodnot, včetně poukazovaných peněžních částek. Tato ochrana je stejně důležitá jako ochrana poštovních zásilek, kterou vyzdvihuje stěžovatelka. V nyní posuzované věci však stěžovatelka na ochranu dodání poukázané peněžní částky zcela rezignovala, z její strany rozhodně k řádnému poskytnutí poštovní služby nedošlo, neboť svým jednáním znesnadnila výplatu poukázané částky oprávněné osobě včas a bez komplikací. Oprávněný příjemce se musel zjednat nápravu aktivně domáhat, a sice uplatněním reklamace a nakonec i oznámením na Policii České republiky. V předloženém správním spisu je v této souvislosti obsaženo zamítavé vyřízení reklamace, v němž stěžovatelka neuznává pochybení, naopak trvá na tom, že poukázanou částku vyplatila v souladu s poštovními podmínkami a po řádném prokázání totožnosti příjemce.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu